

Helemaal van streek

(preek tijdens de paaswake van 2019, bij de doop van Barbara Jikai de Zoete)

Beste mensen, op de eerste dag van de week gingen de vrouwen bij het ochtendgloren naar het graf, maar ze vonden het graf leeg en het lichaam van Jezus was er niet. Hun gevoelens worden in de Bijbellezing (Lucas 24, 1-11) omschreven met woorden van ontluistering: ze raakten helemaal van streek. En wanneer ze dit vertellen aan de mannen, de apostelen, dan vinden die het maar kletspraat. 'Zotteklap' in de oudere vertalingen. Ze geloofden het niet! We zijn dus in goed gezelschap, zullen we maar zeggen... Petrus staat dan op en rent naar het graf en ziet de linnen doeken. Vol verwondering gaat hij terug. Van streek-zijn, kletspraat, ongeloof en verwondering: dat zijn de kernwoorden op deze Paasmorgen.

Barbara

Misschien mag ik zo vrij zijn en deze woorden ook gebruiken bij de ervaringen die Barbara meemaakte in het afgelopen jaar. Vorig jaar met Pasen had Barbara een ongeluk met haar skateboard. Tsjja, een Boeddhistische non op een skateboard, nou vraag ik je ... ☺. Ze verbrijzelde haar knie en kwam ter revalidatie in zorgcentrum Nij Dekama in Weidum terecht. Daar ontmoetten wij elkaar op een dinsdagochtend in de koffiekamer. Ze wilde graag een keer mee naar de kerk van Jorwert en Nijkleaster. Maar ze had geen idee dat een 'ticket to Jorwert' niet helemaal onschuldig is en je helemaal van streek kan maken.

Op één van die woensdagochtenden gebeurde het. Barbara was altijd zelfstandig geweest en regelde haar leven zelf. Hulp vragen is niet haar eerste impuls, hulp ontvangen nog minder. Maar een lichamelijke handicap maakt afhankelijk. In het moment dat Barbara het aanbod van hulp afwees, brak het licht door. Letterlijk! Een moment van inzicht, van openbaring, van helderheid. Van innerlijk weten dat we niet alles zelf kunnen, dat de regie ons soms uit de handen wordt geslagen, dat we niet alles kunnen beheersen en vasthouden, dat we onze natuur soms moeten, en mogen loslaten. Barbara ontdekte, en dat ging met een aardbeving gepaard, dat we mogen loslaten. Dat we ons mogen laten leiden, dat overgave een geweldig 'dingetje' is. En ... dat we *niet alleen* zijn. Blijkbaar was de tijd aangebroken om dat te ontdekken. Zo eenvoudig en tegelijk zo ingrijpend. Ze raakte van streek, vond het zo nu en dan maar kletspraat, geloofde er geen snars van, was verwonderd over zichzelf en raakte verwonderd over de notie van God in haar leven. Het zette haar leven volledig op z'n kop. Ze was toch een non en in het proces van een boeddhistische opleiding? Daar had ze voor gekozen? Dát was haar eigen gekozen weg!

Genade

Deze ontdekking bracht de term genade ter sprake. Genade? Wat genade? Wat is dat? Nou, dat is een innerlijk weten dat wij mogen leven zonder zelfhandhaving. Een overtuiging dat wij ons voor God niet hoeven te bewijzen. Een geloof dat Gods liefde voorafgaat aan alles wat wij doen, dat wij door God geliefd zijn: 'Jij bent Gods geliefde dochter'. Dat wij ons niet hoeven te bewijzen. Niet sterk en mooi of geleerd hoeven te zijn. Niet rijk en stoer of onafhankelijk hoeven te zijn. Dat wij niet hoeven te knokken om te mogen bestaan.

Dat licht brak bij jou door, Barbara, en veranderde jouw leven. Een geweldig en ingrijpend verhaal en tegelijk vol van eenvoud. Maar het gaat niet alleen over jou. Het gaat op deze Paasmorgen tegelijk ook over ons allemaal. We hebben blijkbaar een menselijke drive om

onzelf mooier te tonen dan we zelf zijn. We willen liever zelfstandig zijn, onkwetsbaar, onberispelijk. We willen onze zwakheid en ons verdriet liever niet delen. We trekken ons harnas aan om staande te blijven, we doen ons masker voor om te overleven.

Scheur

Maar Jezus bracht een ander beeld, leefde een ander leven. Hij wrikt het harnas los en kijkt achter ons masker. Hij onthulde en onthult het onechte, ontmaskert het onrecht, ondermijnt macht en misbruik. Hij toonde de goedheid van God, daarom scheurde het voorhang in de tempel. Maar die goedheid van God, die is voor ons soms onverdragelijk. Die maakt ons naakt en kwetsbaar. Dat kun je beter maar niet hebben als je 'gewoon' wilt doorleven. Die kun je maar beter wegstoppen, vernietigen, vermoorden. Die kun je maar beter in een graf verstoppen. En ook nog verzegelen. Klaar, weg, over en uit. We willen die goedheid Gods helemaal niet. De weerstand is groot. We willen 'gewoon' leven en knokken voor ons bestaan. Zonder al die genade, overgave, goedheid, kwetsbaarheid. Soms willen we gewoon leven zoals we het geleerd hebben en vechten voor ons overleven. Met andere mensen als onze tegenstanders. Ieder voor zich en God voor ons allen? Zelfs dat nog niet eens.

In een van de blogs op de Nijkleaster website, citeer jij Barbara, het lied van Leonard Cohen:

'Forget your perfect offering.
There is a crack in everything,
that's how the light gets in.'

Vergeet je perfecte offer.
Er is een breuk, een scheur in alles.
Zo komt het licht binnen.

Die breuken in ons bestaan, die we zo moeilijk vinden en die we liever weg- en dichtplamuren, dat zijn juist de openingen naar het licht, die geven glinsteringen in de richting een nieuwe toekomst. We kunnen het graf van Jezus nog zo afsluiten met steen en rots, en verzegelen met cement en plamuur maar dat gaat het niet houden. In mijn verbeelding waren er toch cracks, scheuren in het graf van Jezus. Kwam er licht van buiten naar binnen? Ik denk andersom. Het licht, onstuitbaar, kwam van binnen uit. En door de kieren en scheuren heen knalde het naar buiten. Het lege graf symboliseert een nieuwe oerknal, een explosie van Gods goedheid die niet te stuiten valt.

Die goedheid en macht komt van de andere kant, van Gods kant. Wat wij mensen ook kunnen en willen en zullen, dit komt van de andere kant. Op Paasmorgen breekt God door de muur heen. Het graf breekt open, het harnas scheurt, het masker verdwijnt. Wij staan in het volle licht.

En zo sta jij hier, Barbara, op deze vroeg morgen in het volle licht om je geloof te belijden en om gedoopt te worden. En zo staan wij hier om jou heen om hiervan getuige te zijn. En alle gevoelens zoals tijdens die eerste Paasmorgen zijn hier ook aanwezig: van streek-zijn, ongeloof en verwondering. Maar dat zijn we van harte samen met jou vanmorgen: 'Helemaal van streek!' Amen.

(ds. Hinne Wagenaar)